

In de tijd dat er door de Coronacrisis geen vieringen kunnen worden gehouden, zijn er luistervieringen samengesteld, met ingesproken teksten.

Pasen – een onverwacht antwoord luisterviering

12 april 2020

Vorbereiding: Ad de Gruijter, Inge Boesveld, Jos van Eijden, Jan Hulsbergen

Lied Die ons voor het licht gemaakt hebt

Inleiding

Het mag vandaag dan Pasen zijn omdat ooit lang geleden afgesproken werd (Concilie van Nicea 325) dat dit zou zijn op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente, maar vandaag stel ik vast: Pasen kent geen datum en voor veel mensen wereldwijd duurt Goede Vrijdag voort. Het uitbundige feest van de opstanding vraagt vandaag om ingetogen woorden.

Ik stel me voor dat we ons eerder verwant voelen met de leerlingen van de gekruisigde die bang en teleurgesteld wegvluchten en zichzelf verstoppen dan met degenen die een leeg graf aantreffen en dan luidkeels aan de anderen komen vertellen: 'Hij is verrezen!'. De eerste reactie luidt dan ook dat dit 'beuzelpraat' is.

We mogen ervan uitgaan dat de leerlingen nogal verloren liepen, zich in de steek gelaten voelden, het uiteenvallen van dit groepje volgelingen leek een kwestie van tijd. Volstrekt irreal dus om op de derde dag na de kruisiging in een soort juichstemming te verkeren. De Paaservaring van opstanding is een langduriger proces van vallen en opstaan en niet iedereen kan dit zomaar meemaken. Dat kan jij, ik ook niet in of vlak na een crisis, in een periode van lijden of verlies. Tóch goed dat er een datum voor staat. Stel dat 'opstaan' wordt vergeten. En misschien zijn er met Pasen nog onverwachte antwoorden?

Opstaan dus, als wens als droom of in vertrouwen dan maar. Zoals Huub Oosterhuis het verwoordt:

Wij willen dat het zo is
Wij hopen dat het zo wordt
Wij denken dat het niet kan
Wij zingen dat het zal zijn
En als er liefde is
Dan zal het, al kan het niet
Dan kan het, omdat het moet,
Omdat het zó niet meer kan.

Lied Wordt wakker, Ontwaakt gij die slaapt

Lezing Gedicht opstanding

Opstanding

Opstanding is een groot woord
Ik probeer het kleiner te zeggen,
schaal één op tienduizend.

Opstanding is wakker worden
en de lijsters preken van de daken
en de raven van de kansels: Jezus leeft!

Opstanding is Luther die er niet meer tegenop kon
en met grote letters op zijn tafel schreef: Vivit! Hij leeft!

Opstanding is mijn moeder, ten dode opgeschreven
door alle mogelijke doctoren en een razend knappe professor,
maar kijk: ze leeft zo bedrijvig als een huismus.

Opstanding is een berm vol bloemen,
een poldersloot vol leven,
beter geen vogel in de hand en tien in de lucht.

Opstanding is de grafsteen van Martin Luther King en daarop de letters: God zij dank,
ik ben eindelijk vrij.

Opstanding is licht dat terugkeert naar de zon,
regen naar de wolken, woorden terug in mijn mond.

Opstanding is een wonder, een verwondering,
Je wrijft je ogen uit, het is klaarlichte nacht.

Opstanding is een schaterlach van licht,
de hoeken van je mond krullen om,
je ogen gaan open en dicht van zoveel licht na zoveel waarom.

Fred van der Louw

Overweging 1

‘Opstanding’ is een groot woord, hoorden we in het voorgaande gedicht.

Oorspronkelijk viel het Paasfeest zoals wij het kennen samen met het joodse Pesachfeest wat ‘voorbijgaan’ betekent. De dood ging voorbij aan de Israëlieten die vervolgens geleid door Mozes slavenland Egypte, land van onderdrukking en dood ontvluchtten (Exodus 12). Het lijden ontvlucht! Pesach en Pasen, feesten van overleven, weg van de dood.

Zelfs in de vernietigingskampen in de Tweede Wereldoorlog bleven joden Pesach vieren en ook de Sjabbat ter herinnering aan wat nooit vergeten mag worden: uittocht! Juist in crisis dus dit blijven vieren!

Dwargarbeiders in een wapenfabriek drukten bouten achterover, die met smeerolie gevuld als Sjabbatskaarsen konden dienen, desnoods uitgeholde aardappelen met margarine en een lont van lompen. Men vroeg zich af waar God was in dit oord van lijden en dood, Gods

naam werd aangeklaagd, zoals ooit ook door Job en in Klaagliederen en... vervolgens werd Sjabbat gevierd en Pesach werd gevierd en de naam van de Eeuwige werd geprezen en wij.... wij vieren Pasen ook midden in een crisis. Wij kunnen ook niet anders want wij zijn aangelegd op het leven, op toekomst ook voor wie na ons komen en we leven van verhalen van hoop.

Psalmen vol hoop werden geschreven in crisissituaties. Het boek Openbaring over een nieuwe hemel, nieuwe aarde werd geschreven onder de terreur, achtervolging en onderdrukking van de Romeinse bezettingsmacht. Juist toen de nood het hoogst was.

Pasen betekent niet: iedereen wordt beter en niemand zal sterven. Eenmaal over angstdrempels heen zijn de leerlingen van Jezus met een levengevend verhaal dat doet opstaan de wereld in gegaan. Ze konden niet anders.

Lied Wek uw kracht en kom

Lezing [Markus 16: 1-8](#)

Lied Lied van de vijftig dagen, Dat Hij verrezen is

Overweging 2

Ja, 'wat zoekt gij hem te midden van de doden' ? zong het lied.

Pasen wordt gevierd op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente.

De bloesem aan de bomen springt open; één nachtvorst volgt misschien,..... een tweede richt schade aan maar onvermijdelijk dringt het nieuwe leven na de winter door. Er is geen houden aan, het gebeurt onvermijdelijk.

Pasen is leven waar je het niet meer had verwacht.

Maar Pasen is geen particulier verhaal voor jou, voor mij, voor één mens alleen, zo in de trant van 'uiteindelijk komt het wel goed met mij'.

Dat hij is opgestaan is in de eerste plaats een boodschap aan de verzamelde leerlingen, de gemeenschap dus, die daardoor zichzelf hervindt, opkrabbelt en deze levengevende boodschap doorvertelt tot op vandaag, voor ons. De door de crisis gekwetste en beproefde gemeenschap verlangt ook nu naar een levengevend verhaal 'dat het wel goed komt met ons.'

Er is geen datum voor, maar gebeuren zal het. Pesach en Pasen hebben taal voor houvast en troost dat er écht leven is in en doorheen het lijden wat we ondergaan. Pesach en Pasen, herinneren ons blijvend aan wat eerder al overwonnen werd tot en met de dood.

Het vinden van een remedie tegen ziektes en virussen die mensen het leven neemt is van even groot belang als het vinden van een remedie tegen mensen dodende en mensonterende virussen als uitbuiting, slavernij, onderdrukking, populisme, discriminatie en haat. Het gaat om jou, om mij en bovenal om de gemeenschap van mensen.

Toch goed om dit paasvisioen op één datum samen te vieren, want 'opstaan' is geen droom voor jou of mij alleen maar geldt de hele aarde en allen die er op leven. Beschadigd en geschonden richten we ons op voor een nieuwe toekomst.

Lied Dan zal ik leven (VLB 919)

Voorbeden

Zoals het eerste woord-van-den-beginne klonk: 'Er zij licht'
-en zie, het was goed,
zo bidden wij om licht
dat goed doet
dat leven doet
als het goede ver te zoeken is
het leven geen leven
de hoop verdampt
de liefde verloren
het bloed vergoten
de ogen verstopt.

Wij bidden om de daad bij het woord
zo mogelijk
waar mogelijk
ook wij
en doen wat we kunnen
in het licht van hen die ons zijn voorgegaan
opdat zij leven
in ons
en door ons.

Zo bidden wij
bidden wij voor
wie leven
in ons hart
en een liedje daarbij
als een lichtje
dat nooit meer dooft

Slottekst

Pasen is het feest van 'Opstaan', om te leven wat je leven kunt
in de Geest van Jezus, die het ons heeft voorgegaan.
Dus ja: daarvoor is het wel 'Opstaan!' geblazen, ook voor ons,

*want als Hij is opgestaan
dan ook onze moed
om te doen als hij*

*want als Hij is opgestaan
dan ook onze wil
hem te volgen*

*want als Hij is opgestaan
dan ook ons geloof
dat het donker niet
het laatste woord spreekt*

*als er iets nieuw is
vandaag
van dag tot dag
is het onze liefde
die leven is en leven doet
van mens tot mens*

*want als er iets is opgestaan
is het ons antwoord op
'hoor je mij?'*

Zegenwens

Jij Eeuwige die ons doorstroomt
en leven geeft
zegen ons
dat wij elkaar doen opstaan
en het leven gunnen - geven

Jij Eeuwige die zeggen laat
het geknakte riet zal ik niet breken
zegen ons
dat wij helend en genezend
elkaar nieuw leven geven

Jij Eeuwige die liefde is
en je naam Ik-zal-er-zijn
zegen ons
dat wij er-zijn voor elkaar
als reddende engelen nabij
Sta steeds weer op
en leef in ons
vandaag en alle dagen
dat Pasen waar zal zijn
Zalig Pasen

Lied De steppe zal bloeien (VLB 364)